

Raportti omistajaohjauksen periaatteiden toteutumisesta
OP Ryhmässä ajalla 1.1.2021-30.6.2022

Syyskuu 2022

Selvitys omistajaohjauksen periaatteiden toteutumisesta

Omistajaohjauksen raportissa esitellään omistajaohjauksen periaatteiden toteutuminen pörssilistattujen yhtiöiden osalta vuonna 2021 ja H1 2022 seuraavien yhtiöiden osalta: OP Varainhoito, OP-Rahastoyhtiö, OP-Henkivakuutus sekä OP-Eläkesäätiö. Omistajaoikeuksia käytetään kohdeyhtiöissä mm. seuraamalla näiden taloudellista suoriutumista, yhtiön toiminnan riskejä ja pääomarakennetta. Lisäksi kiinnitetään huomiota hallinnointi- ja ohjausjärjestelmiin sekä yhteiskunnallisiin ja ympäristönäkökohtiin.

Edellä mainittujen OP Ryhmän yhtiöiden periaatteet on julkaistu seuraavilla sivuilla op.fi:ssä:

- OP Varainhoito, OP-Rahastoyhtiö: <https://www.op.fi/op-ryhma/vastuullisuus/vastuullisuus-liiketoiminnassa/sijoittaminen>
- OP-Henkivakuutus: <https://www.op.fi/henkiloasiakkaat/saastot-ja-sijoitukset/vakuutussaastaminen>
- OP-Eläkesäätiö: <https://www.op.fi/op-ryhma/tietoa-ryhmasta/op-lyhyesti/elakepalvelut>

Kunkin yhtiön Omistajaohjauksen periaatteissa on esitetty omistajaohjauksen suuntaviivat. OP Ryhmän yhtiöiden hallitukset ovat hyväksyneet yhtiöiden omistajaohjauksen periaatteet. Periaatteiden linjaukset ovat samansuuntaisia, joten lähtökohtaisesti OP Ryhmän yhtiöillä on yksi yhtiökokouskanta. Omistajaohjausta käytetään pörssilistatuissa kohdeyhtiöissä.

Lisää tietoa vastuullisesta sijoittamisesta löytyy vastuullisen sijoittamisen sivuiltamme: <https://www.op.fi/op-ryhma/vastuullisuus/vastuullisuus-liiketoiminnassa/sijoittaminen>

Sisällysluettelo

1	OP Varainhoito Oy.....	4
1.1	Kohdeyhtiöiden toiminnan seuraaminen ja kohdeyhtiöihin vaikuttaminen	4
1.2	Kotimaiset yhtiökokoukset	6
1.2.1	Vuosi 2021	7
1.2.2	H1 2022.....	7
1.3	Ulkomaiset yhtiökokoukset	8
1.3.1	Vuosi 2021	8
1.3.2	H1 2022.....	10
1.4	Muu vaikuttaminen ja vuoropuhelu sidosryhmien kanssa.....	12
1.5	Yhtiökoukousosallistuminen valtakirjalla asiakkaan puolesta.....	13
2	OP-Rahastoyhtiö Oy	14
3	OP-Henkivakuutus Oy	15
3.1	Yhtiökokoukset vuonna 2021.....	15
3.2	Yhtiökokoukset H1 2022	15
3.3	Nimitystoimikunnat.....	15
4	OP-Eläkesäätiö	16

1 OP Varainhoito Oy

OP Ryhmään kuuluva OP Varainhoito Oy (jäljempänä OP Varainhoito) on sijoituspalveluyritys, joka tarjoaa omaisuudenhoitopalveluita instituutioille ja muille yhteisöille sekä varakkaille yksityishenkilöille. Palveluita ovat täyden valtakirjan salkunhoito ja konsultatiivinen sijoitusneuvonta sekä sijoitusrahasto-osuuksien ja muiden rahoitusvälineitä koskevien toimeksiantojen välittäminen.

Tässä raportissa kuvataan, miten omistajaohjaus on toteutunut OP Varainhoidon tarjoaman omaisuudenhoitopalvelun ja salkunhoidon osalta, kun asiakkaiden varoja sijoitetaan säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevaan yhtiöön. OP Varainhoidon sijoitustoiminnan tavoitteena on sijoituskohteiden mahdollisimman hyvä arvonkehitys pitkällä aikavälillä suhteessa riskiin.

OP Varainhoito toimii OP-Rahastoyhtiö Oy:n (jäljempänä OP-Rahastoyhtiö) hallinnoimien rahastojen salkunhoitajana (kappale 2) ja OP Ryhmän vakuutusyhtiöiden ja eläkeyhteisöjen omaisuudenhoitajana (kappaleet 3–4). Näillä yhteisöillä on sääntelyn edellyttämät, erilliset omistajaohjauksen periaatteet (linkit sivulla 2), joita OP Varainhoito toteuttaa niiden lukuun. Näiden yhtiöiden omistajaohjauksen toteutuminen on raportoitu erikseen kunkin yhtiön osalta tässä raportissa.

1.1 Kohdeyhtiöiden toiminnan seuraaminen ja kohdeyhtiöihin vaikuttaminen

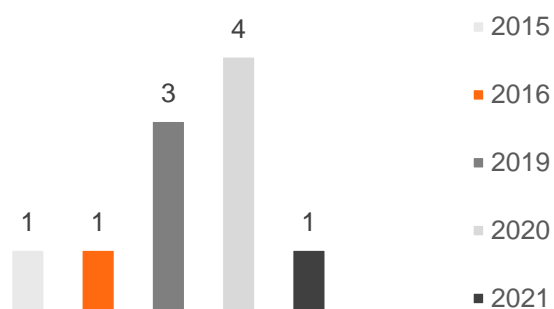
OP Varainhoito hoitaa OP-Rahastoyhtiön hallinnoimien rahastojen osalta vaikuttamistyön aktiivisissa ja suorissa osake- ja yrityslainasijoituksissa yhtiöihin, mikäli yhtiöllä on palveluntarjoajan vahvistama kansainvälinen normirikkomus ja OP Varainhoidon oman analyysin mukaan rikkomus on aktiivinen tai yhtiö ei ole tehnyt riittäviä, korjaavia toimenpiteitä. Aktiivisissa ja suorissa sijoituksissa salkunhoitajat ja ESG-asiantuntijat seuraavat, että sijoituskohteet noudattavat kansainvälisiä normeja, kuten OECD:n ohjeita tai YK:n Global Compact -periaatteita. Kansainväliset normit määrittelevät minimitason vastuulliselle liiketoiminnalle. Tavoitteena on osakkeiden tai velkakirjojen omistajina vaikuttaa siten, että normeja rikkoneet yhtiöt muuttavat toimintaansa ja alkavat noudattaa kansainvälisiä normeja toiminnassaan. OP Varainhoito hoitaa omaisuudenhoitajana vaikuttamistyön myös OP-Henkivakuutuksen ja OP-Eläkesäätiön puolesta.

Kansainväliset normirikkomukset liittyvät mm. YK:n Global Compact -periaatteisiin ja voivat liittyä ihmisoikeuksiin, ympäristörikkomuksiin tai hyvään hallintapaan. Käytämme palveluntarjoajaa tunnistamaan yhtiöihin kohdistuvat epäilyt sekä vahvistamaan kansainväliset normirikkomukset kvartaaleittain. Ensisijaisesti vaikutamme normeja rikkoneeseen yhtiöön ja vasta toissijaisesti luovumme omistuksestamme. Emme tee aktiivisia suoria sijoituksia yrityksiin, jotka ovat olleet osallisena kansainvälisten normien rikkomuksia ja joihin vaikuttaminen on ollut tuloksetonta.

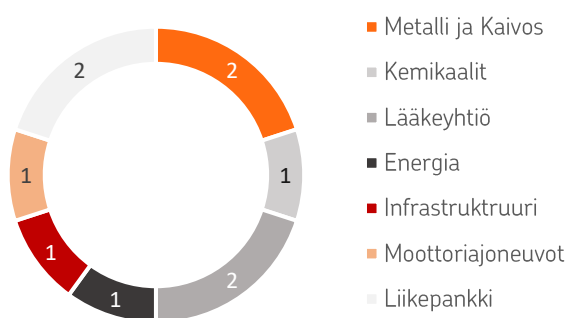
Vuonna 2021 tunnistimme yhden uuden normirikkomuksen ja päätimme vuoden 2021 aikana kolme dialogia. Dialogeja oli vuoden 2021 aikana yhteensä avoinna kymmenen. Kuvassa 1 on tiivistettynä lisätietoja vaikuttamisen piirissä olevien ja olleiden yhtiöiden osalta vuonna 2021. Vaikuttamisdialogeista kaksi liittyi ympäristöä koskeviin rikkeisiin (E), viisi liittyi ihmisoikeusrikkomuksiin (S) ja kolme liittyi liiketoiminnan etiikan tai hyvän hallintotavan rikkeisiin (G). Lisäksi kuvassa näkyy yhtiöiden toimialajakauma. Kaikki yhtiöt olivat vuoden lopussa joko ottaneet vastuun tapahtuneesta, olivat tehneet joitakin toimenpiteitä toiminnan parantamiseksi, tai sitten rikkomus katsottiin päättyneeksi. Dialogi voidaan päättää, kun katsotaan, että yhtiö on tehnyt tarpeelliset korjaustoimenpiteet ja sijoittajan mielestä yhtiön toiminta on tasolla, jonka myötä on perusteltua olettaa, että vastaavia tapahtumia ei vastaisuudessa tapahdu. Päättyneiden kolmen dialogin osalta, yhtiöiden tekemät toimet olivat riittäviä ja uskottavia vastaavien tapahtumien ehkäisemiseksi tulevaisuudessa. Nämä toimet olivat yhtiökohtaisia mutta pitivät sisällään merkittävää parannusta yhtiöiden sisäisten prosessien ja toimintatapojen kehittämisen sekä sisäisen valvonnan parantamisen suhteen.

Emme poissulkeneet vuoden 2021 aikana kansainvälisiin normirikkomuksiin liittyviä yhtiöitä.

VAIKUTTAMINEN ALOITETTIIN

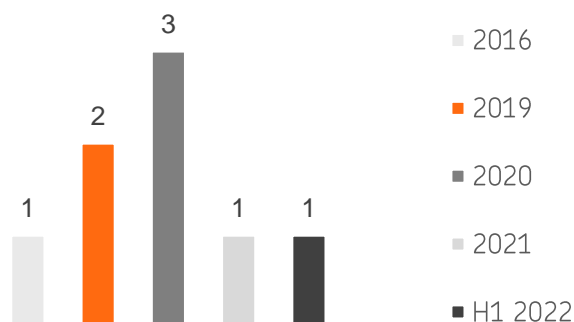
VAIKUTTAMISEN KOHTEENA OLEVIENTEN YHTIÖIDEN TOIMIALAJAJAKAUMA

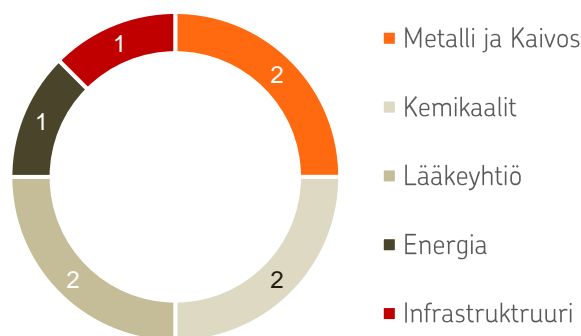
Kuva 1. Lisätietoja vaikuttamisen piirissä olevien yhtiöiden osalta vuonna 2021

Kuvassa 2 on puolestaan tiivistettynä lisätietoja vaikuttamisen piirissä olevien ja olleiden yhtiöiden osalta vuoden 2022 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana. Dialogeja oli vuoden 2022 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana käynnissä kahdeksan. Kuvassa 1 on tiivistettynä lisätietoja vaikuttamisen piirissä olevien yhtiöiden osalta vuoden 2022 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana. Neljä käynnissä olevista dialogeista liittyi ihmisoikeusasioihin, kolme liittyi ympäristöön, yksi hyvään liiketoimintatapaan ja yksi sekä ihmisoikeusasioihin että ympäristöön. Kuvassa 2 näkyy yhtiöiden toimialajakauma ja aloitusvuosi. Suurin osa yhtiöistä oli vuoden ensimmäisen puoliskon aikana joko ottaneet vastuun tapahtuneesta tai tehneet joitakin toimenpiteitä toiminnan parantamiseksi. Emme lopettaneet yhtäkään vaikuttamisdialogia ensimmäisen vuosipuoliskon aikana.

VAIKUTTAMINEN ALOITETTIIN

VAIKUTTAMISEN KOHTEENA OLEVIEN YHTIÖIDEN TOIMIALAJAJAKAUMA

Kuva 2. Lisätietoja vaikuttamisen piirissä olevien yhtiöiden osalta vuoden 2022 ensimmäisen vuosipuoliskon osalta.

Kansainvälisten normirikkomusten seurannan ja vaikuttamisen lisäksi pidämme yllä vuoropuhelua yhtiöiden kanssa lukuisista muista aiheista. Salkunhoitajat voivat tavata yhtiöiden edustajia ja hankkia lisätietoa muun muassa yhtiön strategian toteutuksesta, yhtiön operatiivisesta toiminnasta sekä olennaisista vastuullisuuskysymyksistä. Mikäli OP-rahastot omistavat merkittävän omistusosuuden yhtiöstä tai ovat merkittävä velkoja, salkunhoitajat voivat tapaamisissa esittää näkemyksensä yhtiölle esimerkiksi strategisista valinnoista, investoinneista tai pääomarakenteesta. Vuonna 2021 yhtiötapaamisia oli yhteensä 252. Fyysisiä yhtiötapaamisia oli tänäkin vuonna huomattavasti vähemmän kuin normaalisti, koronapandemiasta johtuen. Ympäristöaiheisten keskustelujen lukumäärä oli selvässä nousussa edelliseen vuoteen nähden, ja yksityiskohtaisempia keskusteluja aiheesta käytiin yhteensä 55 yhtiötapaamisessa. Aiheina näissä keskusteluissa olivat mm. yhtiöiden tavoitteet ja keinot CO₂-päästöjen vähentämiseksi, yhtiöiden vihreisiin joukkovelkakirjalainoihin liittyvät ohjelmat sekä vihreän transition luomat mahdollisuudet yhtiöille. Ihmisoikeuksiin ja työasioihin liittyviä asioita käsiteltiin vuonna 2021 17 yhtiötapaamisessa. Hallintoon liittyviä kysymyksiä puolestaan käytiin tarkemmin läpi 51 yhtiötapaamisessa.

Vuoden 2022 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana yhtiötapaamisia oli yhteensä 45. Näistä 42:ssä käsiteltiin yksityiskohtaisemmin vastuullisuusteemoja. Sosiaalisesta vastuuseen liittyviä kysymyksiä käsiteltiin alkuvuonna 2022 yhdeksässä yhtiötapaamisessa ja ympäristöaiheisia asioita käsiteltiin 21 yhtiötapaamisessa. Hyvään hallintotapaan liittyviä asioita käytiin läpi yhdeksässä yhtiötapaamisessa.

1.2 Kotimaiset yhtiökokoukset

OP-Rahastoyhtiön hallinnoimat rahastot osallistuvat kotimaisiin ja ulkomaisiin yhtiökokouksiin. OP-rahastojen omistusosuudet ovat tyypillisesti suurimpia suomalaisissa yhtiöissä. OP-rahastot osallistuvat aktiivisesti kotimaisten pörssilistattujen yhtiöiden yhtiökokouksiin ja ylimääräisiin yhtiökokouksiin. Kotimaisten yhtiöiden yhtiökokouksissa osallistumiskriteereinä käytetään omistusosuutta yhtiöissä, yhtiöiden osuutta rahaston sijoituksissa sekä kokousten yleistä merkittävyyttä. OP-rahastot osallistuvat aktiivisesti myös ulkomaisten pörssilistattujen yhtiöiden yhtiökokouksiin ja ylimääräisiin yhtiökokouksiin.

OP-Rahastoyhtiö Oy:n hallitus on valtuuttanut OP-Rahastoyhtiö Oy:n yhden hallituksen jäsenen päättämään äänioikeuden käyttämisestä yhtiökokouksissa ja antamaan tarvittaessa tarkemmat ohjeet kokouksissa noudatettavasta menettelystä. Valtuutettuna toimii riippumaton hallituksen jäsen. Osallistuttujen yhtiökokousten osalta tehdään OP Varainhoidossa kunkin yhtiön osalta taustaselvitys, jonka kyseinen hallituksen jäsen hyväksyy. Yhtiökokoukselvelykset tehdään noudattaen Arvopaperimarkkinayhdistyksen listayhtiöiden hallinnointikoodia.

1.2.1 Vuosi 2021

OP-Rahastoyhtiön hallinnoimat rahastot osallistuivat vuonna 2021 yhteensä 47 yhtiökokoukseen. Henkilökuntamme ei koronariskin vuoksi osallistunut kokouksiin paikan päällä, joten kaikki kokoukset hoituivat ennakkoäänestyksen avulla.

OP-Rahastoyhtiön Suomeen keskittyviin rahastoihin lukeutuvat seuraavat rahastot:

- OP-Suomi -sijoitusrahasto
- OP-Suomi-Pienyhtiöt -sijoitusrahasto
- OP-Suomi Indeksi -sijoitusrahasto
- OP-Suomi Mikroyhtiöt -erikoissijoitusrahasto

OP Varainhoito oli yhteydessä suoraan 15 yhtiöön yhtiökokouskauden aikana. Yhteydenottomme koskivat mm. johdon palkitsemista, hallituksen kokoonpanoa, monimuotoisuutta tai riippumattomuutta sekä tilintarkastuspalkkioita.

OP-Rahastoyhtiö on julkaissut erillisen tiedoston op.fi:ssä, joka sisältää listan kokouksista, joihin on osallistuttu sekä toimet kussakin kokouksessa päätöksineen. Kyseinen tiedosto löytyy [vastuullisen sijoittamisen](#) sivuilta kohdasta Omistajaohjauksen periaatteet – OP-Rahastoyhtiö Oy.

1.2.2 H1 2022

OP-Rahastoyhtiön hallinnoimat rahastot osallistuivat keväällä 2022 yhteensä 43 yhtiökokoukseen. Yhtiökokouksiin osallistuttiin äänestämällä ennakoon.

OP-Rahastoyhtiön Suomeen keskittyviin rahastoihin lukeutuvat seuraavat rahastot:

- OP-Suomi -sijoitusrahasto
- OP-Suomi-Pienyhtiöt -sijoitusrahasto
- OP-Suomi Indeksi -sijoitusrahasto
- OP-Suomi Mikroyhtiöt -erikoissijoitusrahasto

OP Varainhoito oli yhteydessä suoraan 9 yhtiöön 2022 yhtiökokouskauden aikana. Yhteydenottomme koskivat mm. johdon palkitsemista, hallituksen kokoonpanoa, monimuotoisuutta tai riippumattomuutta, tilintarkastuspalkkioita sekä palkitsemisraporttien sisältöä. Yhteydenottojen määrä pieneni edellisvuoteen verrattuna sillä useat yhtiöt olivat parantaneet eritoten palkitsemisraportointiaan edelliseen vuoteen verrattuna.

Palkitseminen

Toimitusjohtajan palkitseminen oli vuonna 2020 päivitetyn osakkeenomistajien oikeudet direktiivin myötä vuonna 2020 ensimmäistä kertaa suomalaisten listayhtiöiden yhtiökokouksien asialistalla. Täten vuonna 2021, yhtiökokousten asialistoille nousi palkitsemisraportit. Näkemyksemme mukaan erityisesti isoimpien, OMX-25 yhtiöiden, mutta mahdollisuuksien mukaan myös muidenkin suomalaisten yhtiöiden, olisi hyvä palkitsemispolitiikassa ja raporteissaan tavoitella hyvää eurooppalaista tasoa. OP Varainhoito oli vuoden 2021 ennen yhtiökokousta yhteydessä 10 yhtiöön, joiden palkitsemisraporteissa tai toimissa huomattiin puutteita. Ehdotuksia ei vielä vastustettu kuitenkaan yhtiökokouksissa.

Vuoden 2022 yhtiökokouskauden aikana useamman yhtiön palkitsemisraporteissa huomattiin tapahtuneen selkeää parannusta vuoteen 2021 verrattuna. Joidenkin yhtiöiden palkitsemisraportti ei vastannut hyvää eurooppalaista tasoa. Osana taustaselvitystyötä, puutteita havaittiin myös OMX-25 yhtiöillä. Huomautettavaa löytyi joko palkitsemiskriteereissä, niiden läpinäkyvyydessä tai palkkioiden määräytymisajassa. Kevään 2022 yhtiökokouskauden aikana OP Varainhoito oli yhteydessä yhteensä viiteen yhtiöön koskien palkitsemista.

Hallituksen kokoonpano, monimuotoisuus ja riippumattomuus

Tärkeä osa hallintotapaan liittyvistä teemoista on myös hallituksen kokoonpano. Kokoonpanon tulee olla monimuotoinen, enemmistön riippumaton yhtiöstä ja vähintään kahden yhtiöstä riippumattoman jäsenen tulee olla riippumaton myös merkittävistä osakkeenomistajista. Lisäksi yksittäisellä hallituksen jäsenellä ei tule olla monia vaativia

hallitusjäsenyyksiä. Yhtiöiden, joiden osalta näissä teemoissa havaittiin puutteita, OP Varainhoito oli 2021 yhtiökokouskauden aikana yhteydessä neljään yhtiöön ja 2022 yhtiökokouskauden aikana kahteen yhtiöön.

Osakeantivaltuutukset

OP:n yhtiöiden linjauksen mukaan osakeantiraja on maksimissaan 10 % (kun yhtiön markkina-arvo on yli 100 milj. euroa) osakkeenomistajien merkintäoikeudesta poikkeaminen riippumatta siitä, onko anti suunnattu tai ei. OP Varainhoito ilmoittaa ennen kokousta kantansa sellaisiin yhtiöihin, jos nämä suunnittelivat tätä suurempaa osakeantia ilman syytä. Kun anti on suunnattu tasapuolisesti kaikille osakkeenomistajille, raja on maksimissaan 50 %. Yksittäisillä yhtiöillä oli yli 10 % osakeantivaltuutuksia. OP Varainhoito oli keväällä 2022 yhteydessä yhteen yhtiöön koskien osakeantivaltuutusta.

Tilintarkastuspalkkiot

Vuonna 2021 OP Varainhoito oli yhteydessä yhteen yhtiöön ja vuoden 2022 kevään aikana kahteen yhtiöön ennen yhtiökokousta kun tilintarkastusyhtiölle maksetut palkkiot olivat yli 50 %:sesti muita kuin tilintarkastukseen liittyviä palkkioita. Mikäli tilintarkastajan saamat palkkiot yhtiöltä koostuvat merkittävien osin muista kuin tilintarkastuspalkkioista, voi riippumaton tilintarkastus vaarantua.

1.3 Ulkomaiset yhtiökokoukset

Ulkomaisten pörssilistattujen yhtiöiden yhtiökokouskäytännöt vaihtelevat maittain osallistumiseen liittyvien hallinnollisten käytäntöjen suhteen. Ulkomaisten yhtiöiden yhtiökokouksiin osallistutaan markkinoilla, joilla osallistuminen on kustannustehokasta sekä ottaen huomioon yhtiöiden osuus rahaston sijoituksissa. OP Varainhoito käyttää ISS-palveluntarjoajaa valtakirjaneuvonantajana ulkomaisissa yhtiökokouksissa. OP-Rahastoyhtiön rahastot noudattavat ISS:n Sustainability -äänestyspolitiikkaa, jonka linja vastuullisuuskysymyksissä on tavanomaista äänestyspolitiikkaa tiukempi. ISS:n äänestyspolitiikat ovat julkisia. ISS:n yksityiskohtaiset äänestyspolitiikat hyväksytetään vuosittain alkuvuoden aikana OP-Rahastoyhtiön hallituksessa. Hallitus on valtuuttanut OP Varainhoidon lähettämään äänestysohjeet kansainvälisiin yhtiökokouksiin. Linkki ISS:n äänestyspolitiikoihin: <https://www.issgovernance.com/policy-gateway/voting-policies/>

1.3.1 Vuosi 2021

OP-Rahastoyhtiön hallinnoimat sijoitusrahastot äänestivät vuonna 2021 yhteensä 312 yhtiökokouksessa seuraavilla markkinoilla: Alankomaat, Australia, Espanja, Etelä-Afrikka, Hongkong, Irlanti, Japani, Kanada, Kiina, Ranska, Saksa, Singapore, Iso-Britannia ja Yhdysvallat.

Seuraavat 26 rahastoa äänestivät ulkomaisissa yhtiökokouksissa kevään aikana:

- OP-Aasia Indeksi -sijoitusrahasto
- OP-Amerikka Arvo -sijoitusrahasto
- OP-Amerikka Indeksi -sijoitusrahasto
- OP-Amerikka Kasvu -sijoitusrahasto
- OP-Amerikka Laatu -sijoitusrahasto
- OP-Amerikka Pienyhtiöt -sijoitusrahasto
- OP-Amerikka Vakaa -sijoitusrahasto
- OP-Eurooppa Arvo -sijoitusrahasto
- OP-Eurooppa Indeksi -sijoitusrahasto
- OP-Eurooppa Laatu -sijoitusrahasto
- OP-Eurooppa Nousevat Tähdet -sijoitusrahasto
- OP-Eurooppa Osinkoyhtiöt -sijoitusrahasto
- OP-Eurooppa Plus -sijoitusrahasto
- OP-Eurooppa Vakaa -sijoitusrahasto
- OP-Ilmasto -sijoitusrahasto
- OP-Japani -sijoitusrahasto
- OP-Japanin Tähdet -sijoitusrahasto
- OP-Kestävä Maailma -sijoitusrahasto
- OP-Kiina -sijoitusrahasto
- OP-Kiinteistö -sijoitusrahasto

- OP-Maailma Indeksi -sijoitusrahasto
- OP-Puhdas Vesi -sijoitusrahasto
- OP-Tavoiterahasto 2 -sijoitusrahasto
- OP-Tavoiterahasto 3 -sijoitusrahasto
- OP-Tavoiterahasto 4 -sijoitusrahasto
- OP-Vähähiilinen Maailma -sijoitusrahasto

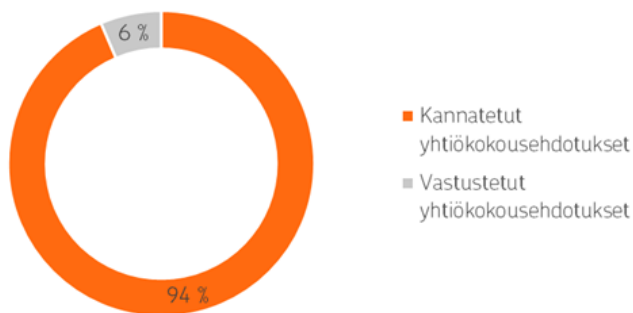
Äänestysaktiivisuus jäi vuonna 2021 normaalia alhaisemmaksi teknisistä syistä ja prosessimuutoksista johtuen. Vuonna 2021 OP-rahastot äänestivät yhteensä 14 maassa Suomen ulkopuolella. Äänestyksiin sisältyi 29 ympäristöön liittyvää ehdotusta ja 42 sosiaaliin kysymyksiin kuten ihmisoikeuksiin, työhyvinvointiin, monimuotoisuuteen tai tuoteturvallisuuteen liittyvää ehdotusta.

Ilmastoteema jatkoi suosiotaan yhtiökokouksissa. Yksi vuoden 2021 seuratuimpia kokouksia oli Exxon Mobilin yhtiökokous toukokuussa. Aktivistisijoittaja Engine No. 1 teki Exxonin yhtiökokousehdotuksen kanssa kilpailevan vastaehdotuksen hallituksen kokoonpanon osalta. Engine ehdotti valittavaksi neljää uutta hallituksen jäsentä: yritysjohtaja ja hallitusammattilaista Kaisa Hietalaa, tuulivoimayhtiö Vestas Wind Systemsin entistä toimitusjohtajaa Anders Runevadia, Alphabetin innovaatiolaboratorion strategia Alexander Karsneria sekä öljy-yhtiö Andeavorin entistä toimitusjohtajaa Gregory Goffia.

Exxon Mobilin yhtiökokous oli monella tavalla poikkeava. OP-rahastot äänestivät poikkeuksellisesti noudattamansa äänestyspolitiikan vastaisesti. Äänestyspolitiikka ei suosittelut kaikkien neljän vastaehdotuksen hallituksen jäsenten puoltamista äänestyksessä. OP-rahastot kuitenkin puolsivat kaikkien ehdotettujen uusien jäsenten valintaa. Toimi hyväksyttiin OP-Rahastoyhtiön omistajaohjauksesta vastaavan hallituksen jäsenellä ennen äänestämistä. Kilpaileva vastaehdotus sai yhtiökokouksen hyväksymään kolme uutta hallituksen jäsentä. Hyväksytyt jäsenet olivat Kaisa Hietala, Gregory Goff sekä Alexander Karsner.

Yhtiökokousesityksien lukumäärä vuonna 2021 oli 4 223 kappaletta. Yhtiökokouskantoja on esitelty kuvassa 3 ja esityksien aiheita kuvassa 4.

KANTA YHTIÖKOKOUKSISSA

ÄÄNESTYS SUHTEESSA JOHDON ÄÄNESTYSSUOSITUKSIIN

Kuva 3. Yhtiökokouskantoja vuonna 2021

1.3.2 H1 2022

OP-Rahastoyhtiön hallinnoimat sijoitusrahastot äänestivät vuoden 2022 ensimmäisellä vuosipuoliskolla yhteensä 1117 yhtiökokouksessa. Ensimmäisen vuosipuoliskon aikana äänestettiin seuraavilla markkinoilla: Alankomaat, Australia, Belgia, Caymansaaret, Espanja, Hongkong, Irlanti, Japani, Jersey, Kanada, Kiina, Luxembourg, Ranska, Saksa, Singapore, UK ja Yhdysvallat.

Seuraavat 25 rahastoa äänestivät ulkomaisissa yhtiökokouksissa kevään aikana:

- OP-Aasia Indeksi -sijoitusrahasto
- OP-Amerikka Arvo -sijoitusrahasto
- OP-Amerikka Indeksi -sijoitusrahasto
- OP-Amerikka Kasvu -sijoitusrahasto
- OP-Amerikka Laatu -sijoitusrahasto
- OP-Amerikka Pienyhtiöt -sijoitusrahasto
- OP-Amerikka Vakaa -sijoitusrahasto
- OP-Eurooppa Arvo -sijoitusrahasto
- OP-Eurooppa Indeksi -sijoitusrahasto
- OP-Eurooppa Laatu -sijoitusrahasto
- OP-Eurooppa Nousevat Tähdet -sijoitusrahasto
- OP-Eurooppa Osinkoyhtiöt -sijoitusrahasto
- OP-Eurooppa Vakaa -sijoitusrahasto
- OP-Ilmasto -sijoitusrahasto
- OP-Japani -sijoitusrahasto
- OP-Japanin Tähdet -sijoitusrahasto
- OP-Kestävä Maailma -sijoitusrahasto
- OP-Kiina -sijoitusrahasto
- OP-Kiinteistö -sijoitusrahasto
- OP-Maailma Indeksi -sijoitusrahasto
- OP-Puhdas Vesi -sijoitusrahasto
- OP-Tavoiterahasto 2 -sijoitusrahasto
- OP-Tavoiterahasto 3 -sijoitusrahasto
- OP-Tavoiterahasto 4 -sijoitusrahasto
- OP-Vähähiilinen Maailma -sijoitusrahasto

OP-rahastot äänestivät keväällä 2022 yhteensä 17 maassa Suomen ulkopuolella. Äänestyksiin sisältyi 111 ympäristöön liittyvää ehdotusta ja 237 ihmisoikeuksiin ja sosiaaliseen vastuuseen liittyvää ehdotusta.

Keväällä 2022 ilmastotavoitteiden asettaminen ja niistä yksityiskohtaisempi raportointi olivat vastuullisuusasioista selkeästi eniten esillä ulkomaisten yhtiökokousten asialistoilla. Osakkeenomistajien ilmastoaiheisten ehdotusten määrä oli taas kasvanut huomattavasti kevääseen 2021 verrattuna, eritoten Yhdysvalloissa mutta myös Japanissa, jossa ennätysmäärää yhtiötä on pyydetty vahvistamaan ilmastositoumuksiaan osakkeenomistajien toimesta. Ilmastoteeman lisäksi seuraavat vastuullisuusaiheet nousivat ulkomaisten yhtiökokousten esityslistoille: hankintaketjuriskit ja niiden hallinta, inhimillinen pääoma, hallitusten kokoonpano eritoten sukupuolijakaumaan ja etniseen taustaan liittyen sekä johdon palkitseminen.

Yhtiökohtaisia esimerkkejä kevään 2022 yhtiökokouskauden ehdotuksista

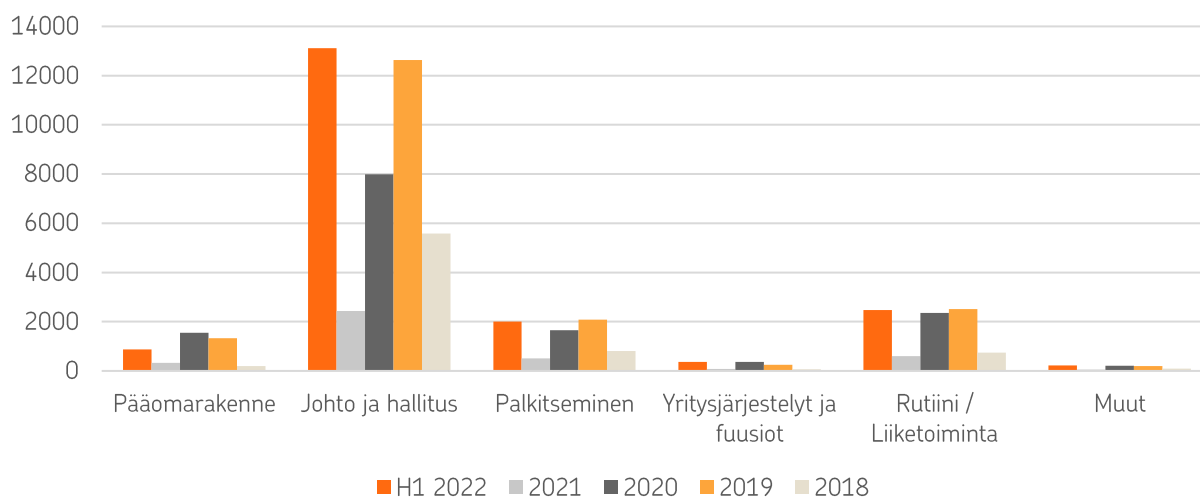
- Apple Inc.: OP puolsi osakkeenomistajien ehdotusta, jossa yhtiötä kehoitetaan suorittamaan kansalaisoikeuksia koskeva tarkastus (civil rights audit) kolmannella osapuolella vastoin hallituksen toiveita. Ehdotus hyväksyttiin 54 % kannatuksella.
- Berkshire Hathaway: OP puolsi ehdotusta, jossa kehoitettiin yhtiötä raportoimaan ilmatoriskeitä ja mahdollisuuksista TCFD-suositusten mukaisesti. Ehdotus sai 27% kannatuksen.*
- Chevron Corporation: OP puolsi osakkeenomistajien ehdotusta, jossa kehoitettiin yhtiötä julkaisemaan keskipitkän ja pitkän aikavälin Tasojen 1, 2 ja 3 päästötavoitteet. Ehdotus sai 33 % kannatuksen*.

- Costco Wholesale Corporation: OP puoli ehdotusta jossa 69,9 % osakkeenomistajista äänesti uraauurtavan Green Century^o -ehdotuksen puolesta, jossa yhtiötä pyydetään asettamaan tieteeseen perustuvat tavoitteet kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi.
- Rio Tinto: OP äänesti hallituksen ehdottamaa ilmasto-ohjelmaa vastaan. Yhtiön ilmastoraportoinnissa on havaittavissa puutteita: eivät ole asettaneet konkreettisia tavoitteita tason 3 päästöille, vaikka nämä muodostavat suurimman osan yhtiön kokonaispäästöistä. Hallituksen ehdotus sai 84 % kannatuksen - 16 % osakkeenomistajista OP mukaan lukien vastusti ohjelmaa*.
- The Walt Disney Company: Osakkeenomistajat ehdottivat, että yhtiö alkaa raporttoimaan sukupuolten välisestä palkkaerosta. OP äänesti ehdotuksen puolesta. Ehdotus sai reilun 59 %:n kannatuksen.

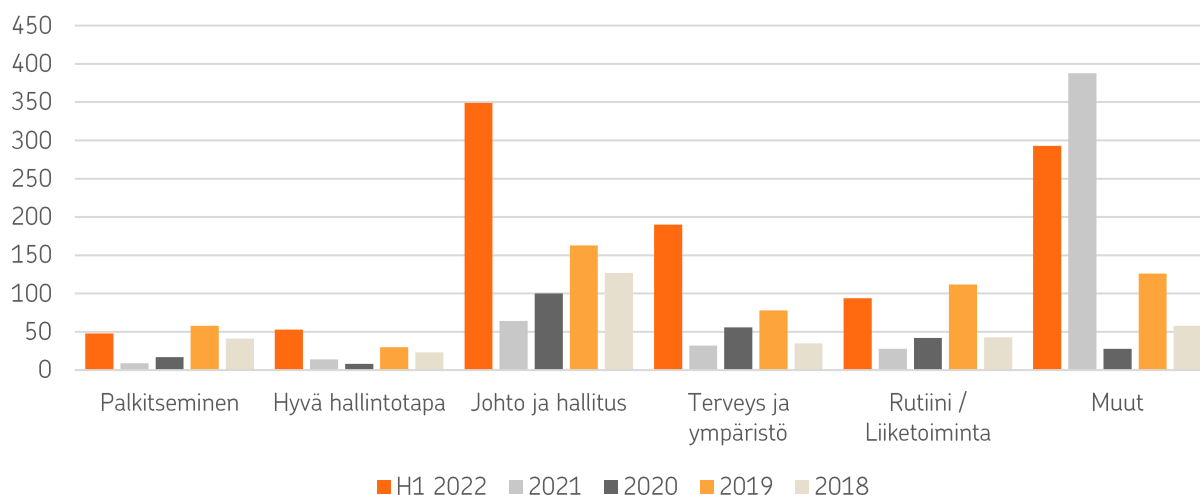
*Ehdotukset vaativat useimmiten vähintään 50 %:n kannatuksen, jotta yhtiöltä voidaan vaatia toimenpiteitä. Pienemmätkin kannatusluvut kuitenkin vievät viestiä eteenpäin johtoportaalille ja hallitukseen.

Äänestettyjen yhtiökokousesityksien lukumäärä kevään 2022 aikana oli 14 866. Yhtiökokousesityksien aiheita on esitelty kuvassa 4 ja yhtiökokouskantoja kuvassa 5.

JOHDON YHTIÖKOKOUSESITYSTEN AIHEET

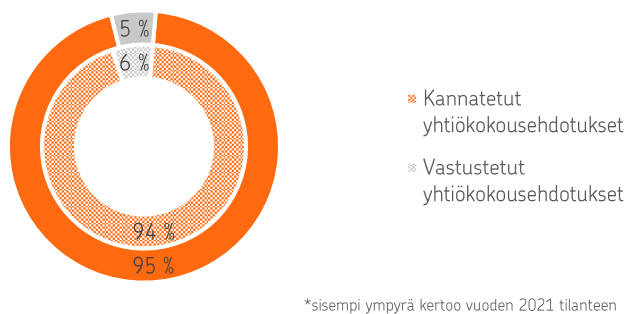

OSAKKEENOMISTAJIEN YHTIÖKOKOUSESITYSTEN AIHEET

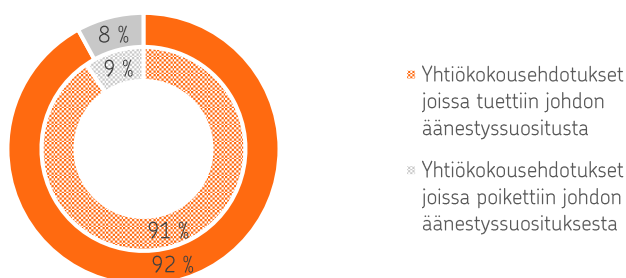
Kuva 4. Yhtiökokousesityksien aiheet vuoden 2022 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana sekä vuosina 2021-2018

KANTA YHTIÖKOKOUKSISSA

*sisempi ympyrä kertoo vuoden 2021 tilanteen

ÄÄNESTYS SUHTEESSA JOHDON ÄÄNESTYSSUOSITUKSIIN

*sisempi ympyrä kertoo vuoden 2021 tilanteen

Kuva 3. Yhtiökokouskantoja vuoden 2022 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana

OP-Rahastoyhtiö on julkaissut erillisen tiedoston op.fi:ssä, joka sisältää listan kokouksista, joihin rahastojen puolesta on osallistuttu sekä toimet kussakin kokouksessa päätöksineen. Kyseinen tiedosto löytyy [vastuullisen sijoittamisen](#) sivuilta kohdasta Omistajaohjauksen periaatteet.

1.4 Muu vaikuttaminen ja vuoropuhelu sidosryhmien kanssa

Muussakin vaikuttamisessa, kuten teemavaikuttamisessa sekä vastuullisuusaloitteissa, OP Varainhoito edustaa valtuutettuna muita OP-rahastoja.

Temaattisessa vaikuttamisessa pyrimme tunnistamaan samankaltaisia merkittäviä ympäristöön, sosiaalisiin näkökulmiin tai hallintotapaan liittyviä riskejä laajemmalle joukolla yhtiöitä. Käymme samanaikaisesti dialogia useiden yhtiöiden kanssa, joita koskevat samankaltaiset riskit. Tällä tavoittelemme selkeää muutosta useammassa yhtiössä samanaikaisesti ja tunnistamme parhaita käytäntöjä. Temaattinen vaikuttaminen voi liittyä esimerkiksi ilmastonmuutokseen tai kiertotalouteen ja hyödynämme vaikuttamiseen erikoistuneita palveluntarjoajia osana vaikuttamisprosessia.

Vaikutamme lisäksi osallistumalla sijoittajien yhteisiin aloitteisiin. Sijoittajien yhteiset aloitteet voivat liittyä esimerkiksi siihen, että sijoittajat vaativat yrityksiltä tarkempaa raportointia ilmastonmuutokseen liittyen. Myös edellä mainittu temaattinen vaikuttaminen voi tapahtua yhteisvaikuttamisena. Vaikuttamista on kuvattu tarkemmin OP Varainhoidon Omistajaohjauksen periaatteissa. Yhteisvaikuttaminen muiden tahojen kanssa jatkui menestyksekkäästi vuonna 2021. Sustainability:n koordinoima kolmen vuoden muovi- ja kiertotalousaloite, joka käynnistyi vuoden 2019 alussa päättyi vuoden 2021 lopussa. Vaikuttamisen kohteena oli 20 muovi- ja kiertotalousteemalle keskeistä yhtiötä elektroniikan, autoteollisuuden sekä pakkaus- ja kuluttajatuotteiden toimialoilta. Tavoitteena oli kannustaa aloitteeseen valittuja yhtiöitä, parantamaan muoveihin liittyviä kierrättämismahdollisuuksia, siirtää strategista fokusta uudelleensuunnitteluun ja innovaatioihin sekä lisätä tuotteiden uudelleenkäyttämismahdollisuuksia. Jotta vaikuttamisen edistymistä voitiin seurata ja mitata yksityiskohtaisemmin, asetettiin yrityksille kuusi tarkempaa mittaria, jotka liittyivät (1) hallintoon ja raportointiin, (2) riskeihin ja vaikuttavuusarviointeihin, (3) tuotantovaiheeseen ja käyttöön, (4) tuotteiden kierrätettävyyteen ja elinkaaren loppuosaan sekä (5) innovaatioihin ja (6) sidosryhmäyhteistyöhön. Yhtiöt reagoivat

vaikuttamiseen pääosin rakentavasti ja saavuttivat positiivisia tuloksia. Mukana olleiden yritysten keskimääräinen kokonaisarvosana nousi kolmen vuoden aikana merkittävästi kaikissa edellä mainitussa kuudessa mittarissa mitattuna. Valtaosa yhtiöistä myös nosti kiertotalouden merkitystä tärkeäksi osaksi kestävyysstrategioitaan.

Climate Action 100+ aloite, joka vaikuttaa tällä hetkellä yhteensä 167 yhtiöön, jatkui vuonna 2021 tuloksekkaasti. Aloitteen tarkoituksena on luoda sijoittajien painetta maailman saastuttavampiin yhtiöihin, jotta nämä ryhtyisivät tarvittaviin toimiin ilmastonmuutoksen torjumiseksi. Syksyn 2021 aikana lähdimme myös mukaan ”The CDP Science-Based Targets”- sijoittaja kampanjaan, jossa tarkoituksena on edistää ilmastotoimia kannustamalla yrityksiä asettamaan tieteeseen perustuvat päästövähennystavoitteet. Syyskuun 2021 lanseerauksen jälkeen 79 uutta yritystä lähti mukaan Science-Based Targets aloitteeseen.

Vuonna 2020 alkanut Brazilian metsäkato hanke (Investor Policy Dialogue on Deforestation Initiative – IPDD) jatkui vuoden 2021 aikana. Hankkeessa on mukana yhteensä 57 jäsentä, joista OP Varainhoito suomalaisena edelläkävijänä. Hankkeen tarkoituksena on vaikuttaa Brazilian valtiollisiin tahoihin metsäkadon vähentämiseksi. Vaikkakin konkreettisia mitattavia edistysaskeleita on vielä toistaiseksi saavutettu rajallinen määrä, on ongelman tietoisuuden lisääminen onnistunut hyvin. Brasilia allekirjoitti COP26:ssa sitoumukset maan ja metsien käytön osalta sekä sitoutui lopettamaan laittoman metsien käytön vuoteen 2028 mennessä.

H1 2022

Vuoden 2022 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana jatkoimme Climate Action 100+ aloitteen, The CDP Science Based Targets kampanjan sekä IPDD-hankkeen tukemista.

1.5 Yhtiökokousosallistuminen valtakirjalla asiakkaan puolesta

OP Varainhoito tarjoaa erillisestä sopimuksesta joillekin OP Ryhmän ulkopuolisille asiakkaille palvelua suomalaisiin yhtiökokouksiin liittyen. OP Varainhoito ei edusta asiakasta silloin, kun asiakkaan yhtiökokouskanta eroaa OP-Rahastoyhtiön kannasta. Asiakkaalle ei anneta neuvontaa yhtiökokousasioissa eikä OP Varainhoito edusta asiakkaita ulkomaisissa yhtiökokouksissa.

2 OP-Rahastoyhtiö Oy

OP-Rahastoyhtiö Oy on OP Osuuskunnan kokonaan omistama tytäryhtiö. Se hoitaa OP Ryhmän omia sijoitusrahastoja ja vaihtoehtorahastoja. OP-Rahastoyhtiö Oy:n nimeämät salkunhoitajat toteuttavat omistajaohjausperiaatteita rahastoissa OP-Rahastoyhtiö Oy:n lukuun. OP Varainhoito toimii OP-Rahastoyhtiön hallinnoimien rahastojen salkunhoitajana ja osallistuu omistajaohjauksen periaatteiden täytäntöönpanoon ja seurantaan.

OP-Rahastoyhtiön osalta tiedot yhtiövaikuttamisesta ja yhtiökokousosallistumisista on esitelty osiossa 1 OP Varainhoito Oy, minkä lisäksi OP-Rahastoyhtiön osalta tiedot julkaistaan OP-Sijoitusrahastojen vuosikertomuksessa ja osavuosisikatsauksessa. Lisäksi OP-Rahastoyhtiö on julkaissut erillisen tiedoston op.fi:ssä, joka sisältää listan kokouksista, joihin on osallistuttu sekä toimet kussakin kokouksessa päätöksineen. Kyseinen tiedosto löytyy vastuullisen sijoittamisen sivuilta kohdasta Omistajaohjauksen periaatteet.

3 OP-Henkivakuutus Oy

OP-Henkivakuutus Oy (jäljempänä OP-Henkivakuutus) on OP Osuuskunnan kokonaan omistama henkivakuutusosakeyhtiö. OP-Henkivakuutuksen omaisuuden- ja salkunhoitajana toimiva OP Varainhoito toteuttaa omistajaohjauksen periaatteita OP-Henkivakuutuksen lukuun ja näistä voi tarkemmin lukea kappaleesta 1. OP Varainhoito hoitaa vaikuttamistyön myös OP-Henkivakuutuksen puolesta. Yhtiövaikuttamisesta OP Varainhoidossa on kerrottu osiossa 1.1.

OP-Henkivakuutus osallistuu kotimaisiin yhtiökokouksiin ja ylimääräisiin yhtiökokouksiin, noudattaen kotimaisissa yhtiökokouksissa listayhtiöiden hallinnointikoodia. Äänestysohjeista sovitaan Vakuutusyhtiöiden sijoitukset -yksikön kanssa. Yhtiö pidättäytyy tarvittaessa äänestämisestä. Vakuutusyhtiöiden sijoitukset -yksikkö valitsee OP-Henkivakuutuksen osalta yhtiökokoukset, joihin osallistutaan.

Erillinen tiedosto on julkaistu op.fi:ssä, joka sisältää listan kokouksista, joihin on osallistuttu sekä toimet kussakin kokouksessa päätöksineen. Kyseinen tiedosto löytyy vastuullisen sijoittamisen sivuilta kohdasta Omistajaohjauksen periaatteet.

3.1 Yhtiökokoukset vuonna 2021

OP-Henkivakuutus osallistui vuoden 2021 aikana yhteensä kahteen suomalaiseen yhtiökokoukseen (taulukko 2).

Taulukko 2. OP-Henkivakuutus Oy:n yhtiökokousosallistumiset vuonna 2021

Yhtiö	Kokouspvm
SRV Yhtiöt Oyj	29.3.2021
Terveystalo Oyj	25.3.2021

3.2 Yhtiökokoukset H1 2022

OP-Henkivakuutus osallistui vuoden 2022 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana yhteensä kahteen suomalaiseen yhtiökokoukseen (taulukko 3).

Taulukko 3. OP-Henkivakuutus Oy:n yhtiökokousosallistumiset keväällä 2022

Yhtiö	Kokouspvm
SRV Yhtiöt Oyj	28.3.2022
Terveystalo Oyj	7.4.2022

3.3 Nimitystoimikunnat

OP-Henkivakuutusyhtiöllä on ollut edustaja SRV:n Yhtiöt Oyj:n ja Terveystalo Oyj:n nimitystoimikunnissa raportin kattamalla ajanjaksolla.

4 OP-Eläkesäätiö

OP-Eläkesäätiön sijoitustoiminnan tavoitteena on saavuttaa vähintään eläkevastuun kasvua vastaava tuotto. OP-Eläkesäätiö ei aktiivisesti osallistu yhtiökokouksiin. Osallistumisen arviointiin vaikuttavat omistusosuus yhtiössä, yhtiön osuus salkun sijoituksista sekä kokouksen yleinen merkittävyys. Osakesijoituksilla ei pyritä vaikuttamaan kohdeyhtiön toimintaan eikä aktiivinen omistajaohjaus ei OP-Eläkesäätiön toiminnassa merkittävässä roolissa. Omistajaohjauksen suuntaviivat on koottu OP-Eläkesäätiön omistajaohjauksen periaatteet -nimiseen asiakirjaan.

Vakuutusyhtiöiden sijoitukset -yksikkö valitsee OP-Eläkesäätiön osalta yhtiökokoukset, joihin osallistutaan. OP-Eläkesäätiön omaisuudenhoitajana toimiva OP Varainhoito Oy toteuttaa omistajaohjausperiaatteita OP-Eläkesäätiön lukuun. OP Varainhoidon omistajaohjausperiaatteiden toteutumisesta voi lukea lisää kappaleesta 1. Osiossa kerrotaan tarkemmin mm. kohdeyhteisöjen osalta kansainvälisten normien seurannasta. OP Varainhoito hoitaa vaikuttamistyön myös OP-Eläkesäätiön puolesta.

OP-Eläkesäätiö ei ole osallistunut listattujen yhtiöiden yhtiökokouksiin raportin ajanjakson aikana.